

دست‌خالی سعودی در شرم‌الشیخ

کشورهای اروپایی حاضر به همراهی با مواضع ضد ایرانی عربستان سعودی نشدند و بر مهار مهاجرت تاکید کردند

سکوت در برابر اعدام

برگزاری اجلاس شرم‌الشیخ در حالی صورت می‌گیرد که وزارت کشور مصر روز چهارشنبه هفته گذشته از اعدام ۹ مصری به اتهام دست داشتن در ترور «هشام برکات»، دادستان کل سابق مصر خبر داد. به همین دلیل معارضان و حقوقدانان مصری روز جمعه از رهبران اروپا درخواست کردند این اجلاس را به علت اعدام‌های اخیر در مصر تحریم کنند؛ اما کشورهای اروپایی بدون واکنش به این درخواست در سطح بالایی در این اجلاس شرکت کردند. همین مساله باعث شد ابراهیم کالین، سخنگوی رئیس‌جمهور ترکیه با انتشار تصاویر ۹ تن از اعدامیان مصری در حساب کاربری‌اش در توئیتر به این مساله واکنش نشان دهد. او نوشت: «این ۹ جوان از سوی نظام السیسی که مورد حمایت برخی کشورهای غربی و شماری از کشورهای شورای همکاری است، اعدام شدند، نگ بر تمامی آنها که در این جنایت دست دارند.» وی در توئیست دیگری خطاب به ژان کلود یونکر رئیس کمیسیون اروپا و فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا نوشت: «السیسی ۹ جوان و افراد دیگری را که شمار آنها به ۴۶ تن می‌رسد، اعدام کرده، با این حال شما همچنان در نشست اتحادیه اروپا و اتحادیه عرب در مصر حاضر می‌شوید؟ ارزش‌ها و اصول‌تان کجاست؟ نگ بر همه شما باد.»

بیانیه‌پایانی بدون درج مفادضد ایرانی

اختلاف مواضع برخی کشورهای اروپایی با برخی سران عرب درباره ایران به بیانیه پایانی نیز راه یافت. به گزارش «فارس»، در جلسه پایانی شرم‌الشیخ بحث و جدل بین حاضران درباره پیش‌نویس بیانیه پایانی بالا گرفت و برخی کشورها حاضر نشدند ملاحظات عربستان سعودی، امارات و بحرین علیه ایران را در بیانیه بگنجانند. خبرگزاری «آناتولی» با اعلام این مطلب گزارش کرد وزیر خارجه سعودی ملاحظات این اراته کرد که نادیده گرفته شد. «عبدالفتاح السیسی»، رئیس‌جمهور مصر نیز در این جلسه با اشاره به وجود اختلاف دیدگاه‌ها گفت: «آنچه باعث وحدت بین دو منطقه عربی و اروپایی می‌شود بسیار بزرگ‌تر از آن چیزی است که باعث تفرقه بین دو منطقه می‌شود.» بر اساس این گزارش، «ابراهیم العساف»، وزیر خارجه سعودی گفت: «ما مواردی را به کارشناسان فنی جهت اصلاح بیانیه ارائه کردیم اما در نسخه پایانی این موارد ذکر نشده است. ما امیدواریم این ملاحظات مورد توجه قرار گیرد، زیرا این اجلاس بسیار اهمیت دارد و باید رویکردهای ما منعکس شود.» «احمد ابوالغیط»، دبیرکل اتحادیه عرب نیز تصریح کرد که امارات، بحرین و عربستان سعودی ملاحظات در بیانیه مشترک داشتند اما پس از مشورت با طرف اروپایی تصمیم گرفته شد به نسخه کنونی اکتفا شود. طبق گزارش «آناتولی»، اگرچه ابوالغیط به محتوای ملاحظات سه کشور اشاره‌ای نکرد اما برخی ناظران معتقدند که این ملاحظات مربوط به انتقاد از ایران بوده است آن هم به دلیل آنچه اعراب «دخال‌ت ایران در امور داخلی کشورهای عربی و برهم زدن ثبات منطقه» می‌دانند.

در بیانیه پایانی این نشست بر پایبندی به روند صلح و حل مساله فلسطین بر اساس راهکار تشکیل دو کشور و مخالفت با شهرک‌سازی‌های اسرائیل، حل بحران سوریه بر اساس نتایج مذاکرات ژنو، حمایت از حل بحران لیبی بر اساس توافقنامه ۲۰۱۵ و طرح سازمان ملل، استقبال از توافق استکهلم درباره آتش‌بس در استان الحدیده یمن و خشکاندن منابع مالی گروه‌های تروریستی تاکید شد. همچنین قرار شد نشست بعدی کشورهای عربی با اروپا سه سال بعد در بروکسل برگزار شود.

عقب‌نشینی ترامپ از خلع سلاح کره‌شمالی

رئیس‌جمهور آمریکا که پیش‌تر بر لزوم خلع سلاح اتمی کره‌شمالی تاکید کرده بود، در آستانه دیدار با «کیم جونگ اون» گفت واشنگتن به توقف آزمایش‌های اتمی کره‌شمالی راضی است. به گزارش «فارس» به نقل از «رویترز»، «دونالد ترامپ» روز یکشنبه در جمع خبرنگاران حاضر در واشنگتن، در مورد چشم‌انداز «خلع سلاح اتمی کره شمالی» گفت: «من عجله‌ای ندارم. نمی‌خواهم کسی را به عجله وارد ام. من فقط نمی‌خواهم شاهد آزمایش [موشکی و اتمی] باشم. تا زمانی که آزمایشی نیست، ما راضی هستیم.» وی با بیان اینکه معتقد است او و کیم در مورد مسیر پیش رو دیدگاه کاملاً یکسانی دارند، گفت دوطرف «رابطه بسیار بسیار خوبی» ایجاد کرده‌اند. دولت آمریکا در روزهای اخیر اعلام کرده است در صورتی که «پیشرفت قابل توجهی» در زمینه کاهش توانایی اتمی پیونگ‌یانگ رخ دهد، واشنگتن حاضر است از حجم تحریم‌های کره شمالی بکاهد.

فرهیختگان ۲۲۱ سال پیش از میلاد، امپراتور چین از ترس اینکه مبادا مغول‌ها که در شمال این امپراتوری زندگی می‌کردند، به چین حمله‌ور شوند، دستور داد دیوار بزرگ چین را بنا کنند؛ البته هیچ‌کدام از پادشاهان با ساخت دیوار به هدف خود نرسیدند و دیوار در جاهای زیادی شکست و مغول‌ها فرصت یورش به چین را پیدا کردند، با این حال الگوی ساخت دیوار تا قرن‌ها تنها راه مورد اطمینان برای دفع دشمنان بود. پس از گذشت صدها سال از آن زمان و صدها کیلومتر دورتر از چین، در شمال آفریقا، ۲۸ کشور اروپایی در اولین اجلاس عربی-اروپایی در شرم‌الشیخ، به

اروپاییان چه گفتند؟

برای اروپا بیش از منافع اقتصادی بازار پرسود کشورهای عربی، در امان ماندن از تروریسم و مهاجران عربی-آفریقایی اهمیت دارد. این موضوع در سخنان بسیاری از مقامات اروپایی حاضر در این اجلاس نمود داشت. دونالد توسک، رئیس‌شورای اروپا در سخنرانی خود به نزدیکی جغرافیایی اروپا با کشورهای عربی اشاره کرد و گفت که این نزدیکی ایجاب می‌کند که برای مقابله با چالش‌های مشترک همکاری کنیم. وی افزود: «درگیری با همکاری با همسایگان وجود دارد و ما همکاری با همسایگان عرب خود را انتخاب می‌کنیم.» او همچنین از کشورهای عربی که بار سنگین آوارگان و پناهندگان را تقسیم کرده‌اند، تشکر کرد. در این اجلاس رئیس‌جمهور رومانی نیز همکاری اتحادیه اروپا و اتحادیه عرب در مبارزه با تروریسم را بسیار حیاتی خواند و افزود: «ما باید برای حل بحران مهاجرت‌های غیرقانونی همکاری کنیم و به راه‌حل مشترکی در این خصوص دست یابیم.» چند هفته پیش از این اجلاس رسانه‌های اروپایی گزارش دادند پرونده مبارزه با مهاجرت غیرقانونی نیز از جمله پرونده‌های مهم این اجلاس است و توافقنامه‌هایی بین اتحادیه اروپا و کشورهای شمال آفریقا در این باره امضا خواهد شد.

ملک‌سلمان؛ ناکام در ایران‌هراسی

ملک‌سلمان، پادشاه ۸۲ساله عربستان از فعالان این اجلاس بود. او علاوه بر دیدارهای دوجانبه، یک سخنرانی ضدایرانی ناکام هم داشت. پادشاه عربستان در سخنان خود اتهام‌های بی‌اساس حاکمان آل‌سعود علیه ایران را تکرار کرد. او مدعی نقش مستقیم ایران در شلیک موشک‌های بالستیک به عربستان و تهدید امنیت دریای سرخ شد. پادشاه عربستان همچنین اتخاذ مواضع یکپارچه بین‌المللی را-در قبال آنچه دخالت‌های ایران در منطقه برشمرد-خواستار شد. علاوه‌بر ملک‌سلمان، «احمد ابوالغیط» دبیرکل اتحادیه عرب در حاشیه این اجلاس با ملک‌سلمان همراهی و ایران را به دخالت در کشورهای سوریه و یمن متهم کرد. دبیرکل اتحادیه عرب ضمن اعلام موضع یکسان کشورهای عربی و غربی در قبال مخالفت با مداخله ایران در کشورهای عربی، اذعان کرد اروپا و اعراب حول‌محور «توافق هسته‌ای ایران با کشورهای بزرگ» (برجام) با یکدیگر اختلاف دارند.

مخالفت با مواضع ضدایران سلمان

به نظر می‌رسد موضع پادشاه عربستان و دبیرکل اتحادیه عرب با محوریت این نشست در تعارض بوده و بر همین اساس نیز اروپاییان حاضر نشدند در پازل پادشاه سعودی بازی نکنند. مشخص نیست پادشاه عربستان با چه منطقی تلاش کرد مساله ایران را در چارچوب این اجلاس بگنجاند، چراکه همین چند هفته پیش پروژه همکاری عربستان، امارات و رژیم صهیونیستی در ورشو علیه ایران بدون هیچ‌دستاوردی به پایان رسید. نکته قابل توجه این است که بسیاری از کشورهای اروپایی حاضر به حضور در سطح وزیران در این اجلاس نشدند و از این طریق با سیاست‌های ضدایرانی آمریکا مخالفت کردند. به نظر می‌رسد این اقدام پادشاه عربستان بی‌ربط به آل‌ایمر او نیست. آن‌گونه که رسانه‌ها گزارش کرده‌اند پس از لحظاتی کوتاهی از آغاز سخنرانی ملک‌سلمان، او برای مدتی مکث کرد و دچار شک و شبیه‌شد که کدام‌یک از صفحات سخنرانی خود را خوانده است، در این لحظه یکی از اعضای هیات سعودی که پشت سر وی نشسته بود، وارد عمل شد و به او تذکر داد که یکی از صفحات را جا انداخته است. مخالفت با مواضع ضدایرانی پادشاه عربستان در اظهارات «چارلز میشل»، نخست‌وزیر بلژیک نیز مشاهده شد و او تلاش کرد تلویحا به طرف سعودی بفهماند منافع اروپا لزوما همان منافع آمریکا نیست. نخست‌وزیر بلژیک در حاشیه این نشست و در جمع خبرنگاران با اشاره به اختلاف نگاه اروپا با آمریکا و متحدان عرب، گفت: «اروپا در تلاش برای گفت‌وگو با ایران درباره توافق هسته‌ای به‌منظور حمایت از منافع ژئوپلیتیک خود است و منافع آن لزوما همان منافع آمریکا نیست.»

دنبال تکرار ایده ساخت دیوار چین به دور اروپا هستند. در نگاه برخی از این کشورهای اروپایی اصلی‌ترین دشمن، «مهاجرانی» هستند که از شمال آفریقا و عمدتاً از کشورهای عرب‌زبان راهی اروپا می‌شوند. سیل مهاجرت به اروپا، شکاف‌ها در این قاره را افزایش داده و باعث شده مردم در انتخابات به احزاب تندرویی رای بدهند که مخالف سرسخت مهاجرت هستند. بر همین اساس رهبران اروپایی در این اجلاس بر حل بحران مهاجرت‌های غیرقانونی و دستیابی به راه‌حل مشترک در این خصوص متمرکز شدند.

سابقه نشست عربی-اروپایی

مارس ۲۰۱۷ در نشست سران عرب در اردن، پیشنهاد تشکیل کنفرانسی بین کشورهای عربی و اروپا مورد توافق سران عرب قرار گرفت. آن‌گونه که روزنامه لبنانی-سعودی «الحیات» گزارش داده «احمد ابوالغیط»، دبیرکل اتحادیه عرب مسئول پیگیری این نشست می‌شود. این نشست در دیدار او با «کارین کانیسل»، وزیر خارجه اتریش در وین، مورد توافق نهایی قرار می‌گیرد. پس از آن اتحادیه اروپا اعلام می‌کند ۲۴ و ۲۵ فوریه سال ۲۰۱۹ نشست عربی-اروپایی در مصر برگزار می‌شود.

حضور ویژه اروپا و معمولی اعراب

اولین اجلاس دوروزه عربی-اروپایی با عنوان «سرمایه‌گذاری در ثبات» یکشنبه (۲۴ فوریه) در شرم‌الشیخ مصر آغاز به کار کرد. آن‌گونه که روزنامه الکترونیکی «رای‌الیوم»، گزارش داده است ۲۱ مسئول عربی و ۲۸ تن از رهبران و مسئولان اروپایی در اجلاس شرم‌الشیخ حضور دارند. از ۲۱ مسئول عربی، ۱۱ تن در سطح پادشاه و رئیس‌جمهور، یک مسئول در سطح معاون رئیس‌جمهور، چهار تن در سطح نخست‌وزیر و رئیس پارلمان یا معاونان آن، سه وزیر و دو مسئول پایین‌تر از این سطح در شرم‌الشیخ حضور دارند. حضور سطح پایین امارات در شرم‌الشیخ نیز تعجب بسیاری را برانگیخته است. امارات حاکم «فجیره» را به شرم‌الشیخ فرستاده است. قطر نیز به دلیل عدم رعایت اصول دیپلماتیک در دعوت از «تمیم بن حمد»، هیاتی سطح پایین را به این نشست اعزام کرده است. از اروپا به جز امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه تقریباً تمامی رهبران و مقامات کشورها در این نشست حضور داشتند. علاوه‌بر رئیس هیات کمیساریای اتحادیه اروپا و رئیس پارلمان اروپایی، «فدریکا موگرینی» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، «آنگلا مرکل» صدراعظم آلمان، «ترزا می» نخست‌وزیر انگلیس، «جان اف لودریان» وزیر خارجه فرانسه از اصلی‌ترین چهره‌های این نشست بودند. نخست‌وزیر ایتالیا، صدراعظم اتریش، رئیس‌جمهور رومانی، رئیس‌جمهور قبرس یونانی نشین، نخست‌وزیر هلند، سوئد، یونان، پرتغال، دانمارک، فنلاند، بلژیک، مجارستان، اسلونی، لهستان، بلغارستان، چک، کرواسی، استونی، اسلوواکی و نخست‌وزیر مالت از دیگر میهمانان این نشست بودند. وزرای خارجه لیتوانی، اسپانیا و لتونی هم در این اجلاس حضور داشتند.

محور نشست؛ امنیت و مهاجرت

«ایوان سرکوش»، سفیر اتحادیه اروپا در قاهره در گفت‌وگو با «ایندپندنت» عربی درباره محورهای این نشست گفته بود: «گفت‌وگوها حول سه محور اصلی است؛ اول همکاری عربی اروپایی در حوزه‌های تجارت، سرمایه‌گذاری، آموزش، همکاری اجتماعی و فناوری و توسعه. دوم، مسائل جهانی مثل کثرت‌گرایی (پلورالیسم)، تغییر آب‌وهوایی و برنامه توسعه ۲۰۳۰ و پرونده مهاجرت و جنگ با تروریسم و افراط‌گرایی. سوم، گفت‌وگو درباره مسائل منطقه‌ای مثل مساله صلح خاورمیانه، مساله فلسطین، وضع سوریه و یمن و بحران لیبی.» در این اجلاس عمده تمرکز کشورهای اروپایی روی مساله «مهاجرت» و «امنیت» که دغدغه اصلی کشورهای اروپایی است، متمرکز شده بود و رهبران این کشورها هر یک به نوعی به این موضوع اشاره می‌کردند.

مصر در آرزوی رهبری عربی

در افتتاحیه این نشست عبدالفتاح السیسی، رئیس‌جمهور مصر که کشورش میزبان این اجلاس بود، سخنرانی کرد. او برگزاری این اجلاس را نشانه غلبه اشتراکات دوطرف بر اختلافات‌شان دانست. رئیس‌جمهور مصر به دو مساله اصلی یعنی تروریسم و مهاجرت که دغدغه کشورهای اروپایی نیز بود، اشاره کرد و گفت: «تشدید پدیده مهاجرت و رشد تروریسم بارزترین چالش‌های امنیتی است. خطر تروریسم در سراسر جهان گسترش یافته است. این امر خواه از طریق جابه‌جایی عناصر تندرو یا استفاده تروریست‌ها از برخی کشورها به‌عنوان پناهگاهی امن صورت گرفته است. ما نیاز به‌سیاست‌های ضروری به‌وحدت صفوف در قبال تروریسم و ابگیردار داریم.» السیسی به مساله فلسطین هم اشاره کرد و گفت که مساله فلسطین، مساله اعراب است و تمایل سیاسی برای دستیابی به یک سازش فراگیر سیاسی وجود ندارد. به حال خود‌رها کردن درگیری‌ها در سوریه، لیبی و یمن بدون دستیابی به یک سازش سیاسی، کوتاهی به‌شمار می‌رود که نسل‌های کنونی و آینده از ما درباره آن سوال خواهند کرد. مصر که درگیر مشکلات داخلی و به‌ویژه بحران‌های اقتصادی است، با برگزاری این اجلاس نسبتاً مهم به دنبال احیای ایفای نقش رهبری در جهان عربی و قدرت‌نمایی سیاسی در سطح جهان است.

سازمان ملل: اسرائیل حامی تروریست‌هاست

دفتر «آنتونیو گوترش»، دبیرکل سازمان ملل، رژیم صهیونیستی را متهم به حمایت از تروریست‌ها کرد و گزارش داد که این رژیم «حمایت‌های تدارکاتی را به گروه‌های تروریستی ارائه می‌کند.» به گزارش «ایرنا»، تارنمای روزنامه «جرزالپست» با اعلام این خبر، افزود که دفتر گوترش گزارشی را در این مورد برای ارائه در چهلمین جلسه شورای حقوق بشر سازمان ملل آماده کرده است. جلسه شورای حقوق بشر سازمان ملل دیروز آغاز شده و تا ۲۲ مارس (۲ فروردین) ادامه خواهد داشت. این گزارش، رژیم صهیونیستی را متهم به ارائه سلاح، پول و مراقبت‌های پزشکی به گروه‌های تروریستی از جمله «تحریر الشام» (جبهه النصره سابق) وابسته به شبکه «القاعده» کرده تا این گروه‌ها موجب ایجاد وحشت در میان مردم سوریه شوند و یک منطقه ورود ممنوع در مرزهای موسوم به آتش‌س ایجاد کنند.

مخالفت با حضور نظامیان آمریکایی در ژاپن

بر اساس نتایج رسمی یک همه‌پرسی در ژاپن که روز یکشنبه منتشر شد، رای دهندگان جزیره اوکیناوا با جابه‌جایی یک پایگاه نظامی جنجالی آمریکا مخالفت کرده‌اند. به گزارش «جوان» به نقل از خبرگزاری فرانسه، دولت محلی اوکیناوا اعلام کرده در این همه‌پرسی که با مشارکت ۵۲ درصدی رای دهندگان همراه بوده است، حدود ۷۲ درصد به این اقدام رای مخالف داده‌اند. این پایگاه به علت مشکلاتی همچون سروصدا، سوانح نظامی و جرم و جنایت باعث تنش‌هایی با ساکنان محلی شده است. دولت ژاپن می‌گوید هدف از جابه‌جایی، برطرف کردن این نگرانی‌هاست، ولی بسیاری در اوکیناوا می‌خواهند این پایگاه به جای دیگری در ژاپن منتقل شود. دنی تاماکی، فرماندار اوکیناوا که از مخالفان پایگاه آمریکایی است، در گفت‌وگو با خبرنگاران اعلام کرد: «من از دولت می‌خواهم فوراً در سیاست فعلی خود تجدیدنظر کند.»

۹

تمایل دولت افغانستان برای مذاکره با طالبان

رئیس اجرائی دولت وحدت ملی افغانستان با بیان اینکه طالبان تاکنون حاضر به مذاکره با دولت نشده است، گفت: «لازم است دولت موانع تحقق این گفت‌وگو را بردارد و از خود انعطاف نشان دهد.» به گزارش «ایرنا»، عبدالله عبدالله روز دوشنبه در نشست شورای وزیران این کشور، همچنین اعلام کرد: «سران دولت افغانستان برای برداشتن موانع میان خود و احزاب سیاسی مشورت خواهند کرد تا روند صلح محدود نشود و بهانه‌ای برای طالبان باقی نگذارد.» عبدالله درباره برگزاری «لویه‌جرگه مشورتی» نیز گفت که دولت قصد دارد بحث‌های مشورتی را توسعه داده و برای صلح آبرومندانه قدم بردارد که این کار با استقبال مردم نیز مواجه خواهد شد. این در حالی است که از روز گذشته نشست هیات طالبان و آمریکا در قطر آغاز شده است و امروز نیز ادامه خواهد یافت.